

ROLA PRZEDSZKOLA

Wszystkiego co naprawdę trzeba wiedzieć, nauczyłem się w przedszkolu – o tym jak żyć, co robić, jak postępować, współżyć z innymi, patrzeć, odczuwać, myśleć, marzyć i wyobrażać sobie lepszy świat.

Robert Fulghum

Przytoczone powyżej słowa stanowią sens edukacji przedszkolnej, bo właśnie te umiejętności zdobywa dziecko w przedszkolu. Kończy się wiek XX zwany wiekiem dziecka, w którym poza szeregiem osiągnięć w dziedzinie nauk pedagogicznych upowszechniła się świadomość znaczenia przedszkola i jego istotnego wpływu na rozwój i przyszłe losy człowieka.

Psycholodzy są zgodni, że od trzeciego roku życia dziecka zaczyna się okres zwany przedszkolnym. Dla większości dorosłych oznacza to, że trzylatek rozpoczyna edukację przedszkolną i że jest to korzystne dla jego rozwoju. Proces adaptacji dziecka czasami przebiega jednak inaczej, niż oczekują tego rodzice: zakłóca rytm życia rodzinnego, wywołuje strach u rodziców, rodzi szereg pytań (czy rzeczywiście jest to właściwa decyzja, czy nie za wcześnie?). Prowadzi to do zabrania dziecka z przedszkola i wytworzenia negatywnego obrazu placówki.

Gdy dziecko rozwija się według normalnego rytmu, w mniejszym stopniu przeżywa dramat rozstania z najbliższymi. Dlatego warto dostrzec w nas, nauczycielach, sprzymierzeńców w wychowaniu i rozwoju dziecka. Dzięki naszemu zaangażowaniu i współpracy z rodzicami dziecko na pewno zaaklimatyzuje się w nowych, nieznanych warunkach. Kiedy już będzie czuło się bezpiecznie, gdy dostrzeże, że jego potrzeby mogą być przez panie przedszkolanki zaspokojone, zacznie w pełni korzystać z tego, co przedszkole mu oferuje – a jest to bogata oferta.

Głównymi celami nowego programu wychowania i wyznacznikami pracy przedszkola są:

- wielostronny rozwój dziecka,
- monitorowanie, stymulowanie rozwoju psychicznego, emocjonalnego, społecznego, umysłowego,
- kształcenie uniwersalnych umiejętności odpowiednio do fazy rozwoju dziecka,
- udział w promowaniu opieki zdrowotnej uwzględniającej wczesne wykrywanie grup ryzyka zdrowotnego i społecznego,
- konstruktywna współpraca między przedszkolem i rodziną (jedność celów i zadań),
- spontaniczne i zorganizowane wychowanie dziecka realizowane przy współpracy z rówieśnikami i dorosłymi,

- zabawa jako główna forma aktywności dziecka przedszkolnego – jej niezależny i twórczy charakter,
- pomoc dzieciom w stworzeniu przez nie pozytywnego obrazu samego siebie (w tym szacunku dla siebie i innych) oraz w zrozumieniu i szanowaniu tych, którzy różnią się rasą, kulturą, sytuacją ekonomiczną.

Każda placówka przedszkolna ma na względzie te cele i w oparciu o nie pełni funkcje: opiekuńczą, wychowawczą, dydaktyczną i diagnostyczno-terapeutyczną.

Przedszkole wprowadza 3-latkę w świat dotąd dla niego obcy. Przede wszystkim uczy go tego, że istnieją inne dzieci i ich potrzeby – zaczyna odbywać się proces socjalizacji malucha. Ponadto dziecko nabywa wiele innych umiejętności i wiadomości o otaczającym go świecie bliższych i dalszych znajomych. Nabywa umiejętności funkcjonowania w grupie rówieśniczej, kształtuje swoją osobowość, próbuje rozumieć i akceptować uczucia innych. Profesjonalnie przygotowana kadra pedagogiczna czuwa nad rozwojem dziecka, jego indywidualizacją, uznaje jego podmiotowość, na którą składają się czynniki takie jak: akceptacja indywidualnych odczuć, pomaganie w realizacji pomysłów dziecka, unikanie sankcji prowadzących do lęku, stawianie zadań na miarę możliwości dziecka, wyrobienie poczucia odpowiedzialności, kształcenie poczucia więzi społecznej i współodpowiedzialności.

Powyższe elementy przedszkolnej kultury pedagogicznej i jej oddziaływanie powinny być przenoszone na wychowanie w rodzinie poprzez współpracę wychowawców z rodzicami. Rodzice zawsze mogą zasięgnąć obiektywnej rady, opinii dotyczącej rozwoju ich dziecka. Nauczycielka przedszkolna zna dobrze swoich podopiecznych, to ona stwarza odpowiedni klimat wychowawczy i dydaktyczny. Czasami jako pierwsza odkrywa szczególne zdolności dziecka i dąży do ich rozwijania i doskonalenia. Dostrzega również deficyty w rozwoju dziecka, a wtedy wspólnie z rodzicami stara się pomóc dziecku w jak najlepszy sposób.

Praca w grupie odbywa się w oparciu o zatwierdzony przez MEN program nauczania. Dzieci nabywają wiedzę z kilku dziedzin, w szczególności treści związane z wychowaniem umysłowym, moralno-społecznym i estetycznym, na które składają się: działalność plastyczno-konstrukcyjna i wychowanie muzyczne, a także treści kształtujące pojęcia matematyczne i przyrodnicze. Nie bez znaczenia jest wychowanie zdrowotne i aktywność ruchowa prowadząca do harmonijnego rozwoju. Opiekunka na kilka godzin nie jest w stanie zaspokoić tych wszystkich potrzeb rozwojowych, gdyż nie posiada tak bogatej bazy dydaktycznej, jaką dysponuje placówka przedszkola, lub fachowego wykształcenia umożliwiającego rozwój wszystkich predyspozycji dziecka. W domu przede wszystkim nie jesteśmy w stanie stworzyć grupy rówieśniczej, w której nasze dziecko będzie się realizowało, nawiązywało przyjaźnie, uczyło rozwiązywać konflikty i nabywało umiejętności współżycia w grupie. Wszystko to odbywa się pod czułym, byстрыm, życzliwym i wyrozumiałym okiem wychowawczyni, która swoją subtelną działalnością wspomaga rozwój dziecka.

Przedszkole XXI wieku w pewnym stopniu zmieni swoje role. Będzie stanowiło laboratorium przyszłego człowieka. Dziecko jest bowiem nie tylko „symbolem przyszłości, ale jej reżyserem w nadchodzącej erze”.

W przedszkolu dziecko w ramach zajęć dodatkowych zetknie się z językiem obcym. Tu nauczy się dobrych manier, rozwinie swoją osobowość i talenty. Wszystko to będzie możliwe dzięki współpracy obu środowisk: przedszkolnego i rodzinnego, a także dzięki traktowaniu przedszkola nie jako „przechowalni” na czas pracy, ale jako miejsca bliskiego dziecku i otwartego na jego potrzeby. Przedszkole wyposaży dziecko w potrzebne umiejętności umożliwiające rozpoczęcie nauki w zreformowanej szkole.

Dlatego warto zapisać dziecko do przedszkola, spokojnie przetrwać okres adaptacji, nawiązać życzliwy, bezpośredni kontakt z wychowawczynią i obserwować postępy w rozwoju dziecka.

Bibliografia:

1. *Materiały do nauczania psychologii*, red. W. Wołoszynowa, seria II, tom 9, PWN, Warszawa